

บทที่ 4 บริบทชุมชน

ในบทที่สี่นี้มุ่งอธิบายบริบททางด้านภูมิศาสตร์ ลักษณะทางประชากร และประวัติความเป็นมาของชาวจีนฮ่อโดยแบ่งประวัติความเป็นมาออกเป็นสามช่วงโดยอธิบายความเป็นมาตามลำดับเวลาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คือ ข้อมูลแรกจากการสัมภาษณ์นายปราสาท เด่นกริยาวาจา นายกวี หรือภริณีแก้ว อดีตทหารชาวจีนฮ่อ นายมุซา แซ่หมู่ อีหม่ามประจำมัสยิด ข้อมูลที่สองจากการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม และข้อมูลอันดับที่สามเป็นการค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้ข้อมูลมีความต่อเนื่องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สภาพทางภูมิศาสตร์

หมู่บ้านสันติคีรีเป็นหมู่บ้านที่ตั้งอยู่บนพื้นที่สูง มีภูเขาโอบล้อมทางด้านหลังของหมู่บ้าน พื้นที่โดยทั่วไปประกอบด้วยภูเขาสูงต่ำสลับซับซ้อนเรียงรายกันไป เมื่อมองจากหมู่บ้านลงมาพบว่าสามารถมองเห็นบริเวณตัวอำเภอแม่จันและทางขึ้นที่คดเคี้ยวไปมาได้ อย่างชัดเจนและหมู่บ้านยังเป็นที่ตั้งจุดยุทธศาสตร์ทางการทหารที่สามารถมองเห็นความเคลื่อนไหวของผู้มาเยือนได้ทุกเมื่อ

บริเวณยอดเขาที่ห่างจากหมู่บ้านออกไปมีต้นไม้ใหญ่เป็นจำนวนมาก บริเวณป่าไม้อุดมสมบูรณ์ เช่นเดียวกับบางบริเวณ เช่น ฐานของนายพลดวน และฐานของตระกูลต่างๆ ก็มีต้นไม้ใหญ่อยู่เป็นจำนวนมากเช่นกัน

ลักษณะของดินบริเวณหมู่บ้านเป็นดินเหนียวสีแดง ที่ถูกชะล้างหน้าดินที่เป็นอินทรีย์วัตถุออกไป เนื่องมาจากการทำเกษตรกรรมแผนใหม่ เช่น การปลูกพืชเชิงเดี่ยวต่าง ๆ คือ ท้อ บัว ชา เป็นต้น จากลักษณะที่ลาดชันเป็นปัจจัยเร่งที่ทำให้อินทรีย์วัตถุที่อยู่นำดินถูกชะล้างและไหลออกไปเวลาฝนตกคงเหลือแต่พื้นดินชั้นล่างที่มีสีแดงหรือดินลูกรัง

สำหรับแหล่งน้ำ หมู่บ้านมีแหล่งน้ำอยู่สองแห่ง แห่งแรกเป็นน้ำที่ไหลมาจากตาน้ำของภูเขามีลักษณะใสสะอาด คนในหมู่บ้านจึงใช้น้ำจากแหล่งนี้เพื่อการบริโภคเป็นส่วนมาก แหล่งที่สองเป็นน้ำที่ผันมาจากชายแดนไทยพม่า โดยวิธีการผันให้ท่อน้ำต่อจากแม่น้ำใหญ่บริเวณชายแดน มาพักเก็บไว้ที่รีสอร์ท แล้วจึงนำไปแจกจ่ายภายในหมู่บ้าน

น้ำที่ใช้ทางการเกษตรได้จากแม่น้ำจันที่ไหลผ่านบริเวณหมู่บ้าน ซึ่งมีต้นน้ำจากภูเขา
เหนือหมู่บ้าน และน้ำจากน้ำแม่สลองที่เกิดจากภูเขาหลังหมู่บ้านแม่สลอง

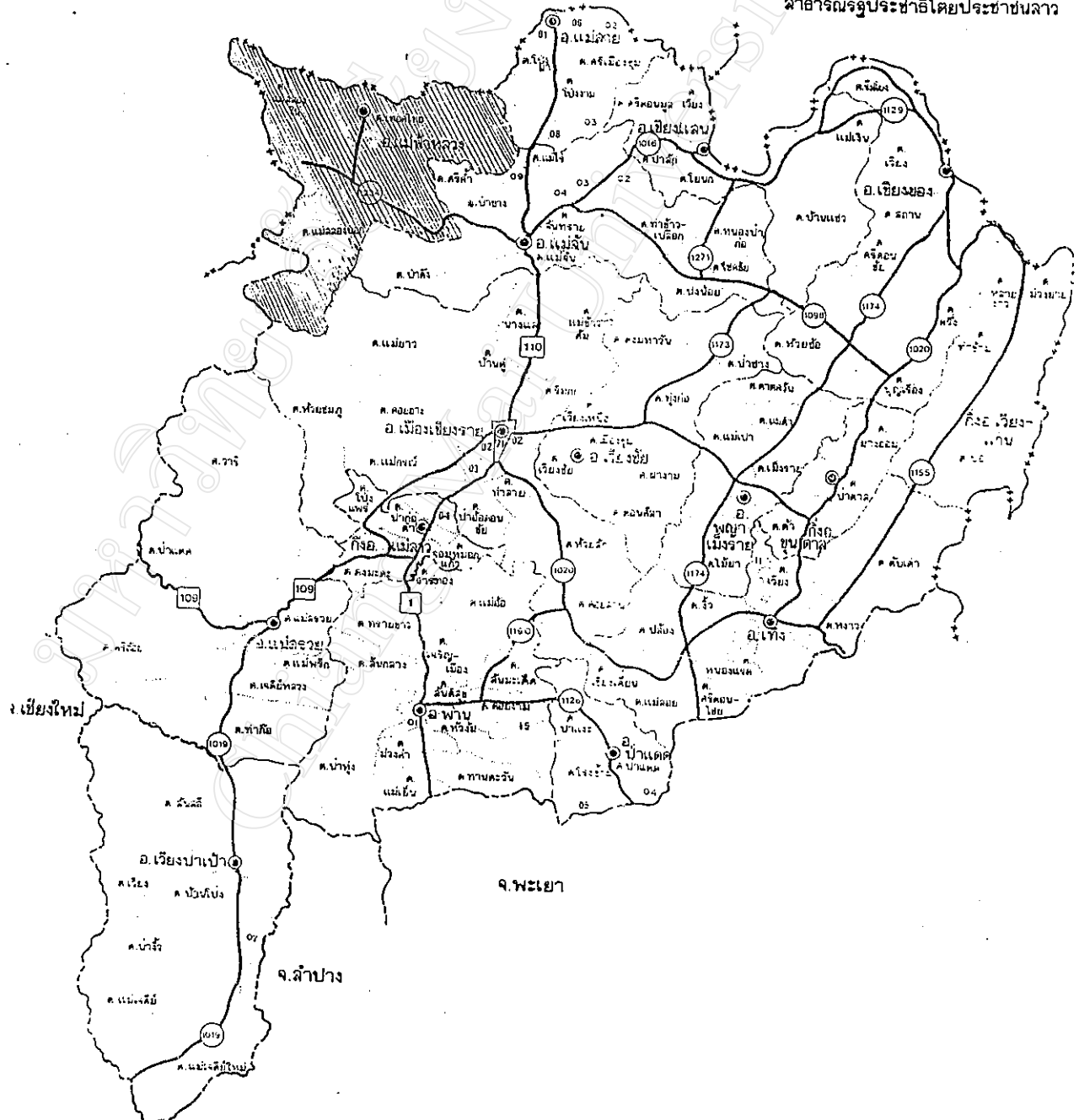
การคมนาคมที่ติดต่อกับภายนอกเป็นถนนลาดยาง สามารถขึ้นมาได้สองทาง คือ
ทางอำเภอฝางจังหวัดเชียงใหม่ และทางอำเภอแม่จันจังหวัดเชียงราย ซึ่งมีรถประจำทางรับส่ง
ตลอดวัน สำหรับนักท่องเที่ยวโดยมากจะใช้รถส่วนตัวขึ้นไปเพราะมีความสะดวกสบายกว่า

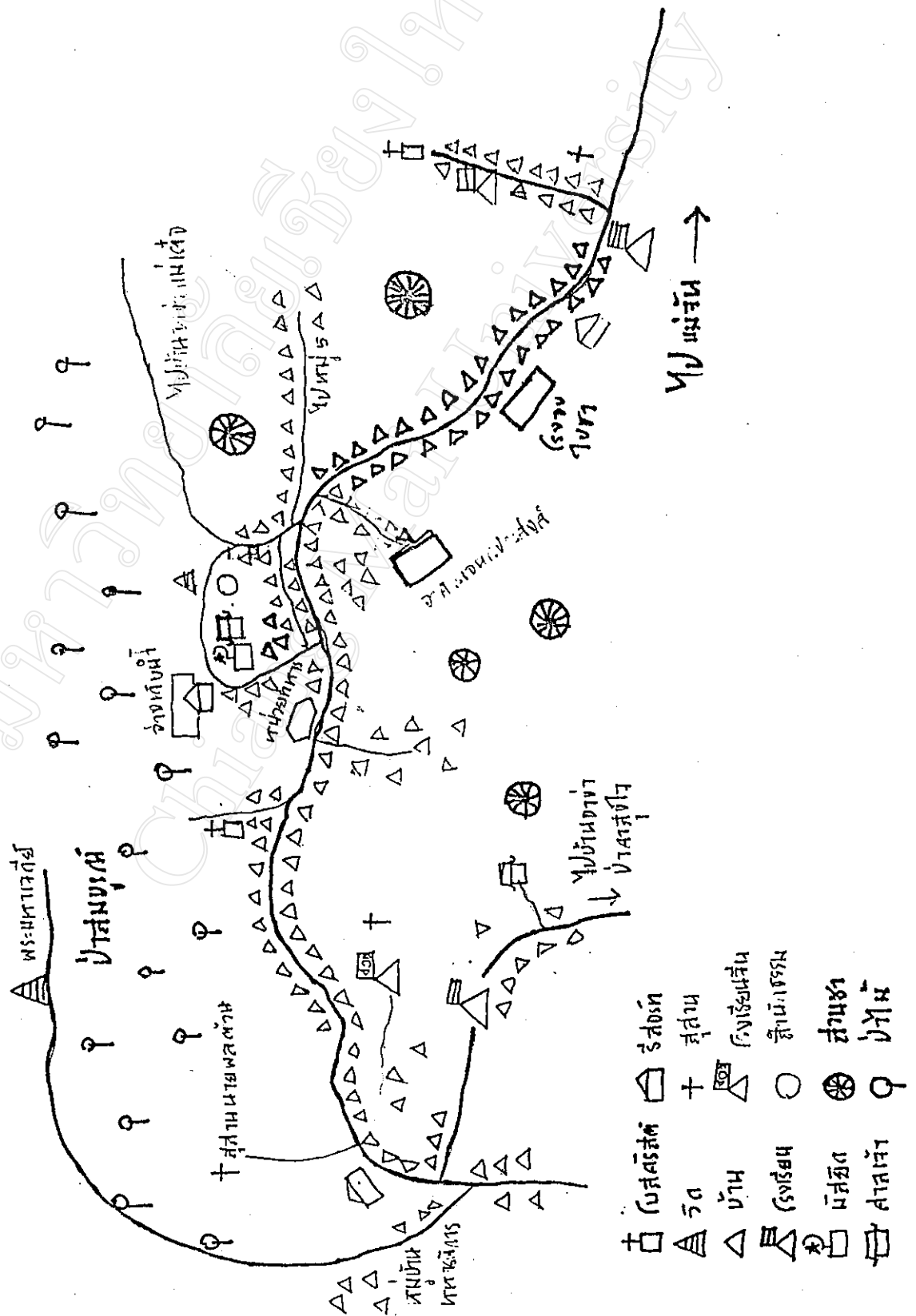
ลักษณะอากาศ พื้นที่นี้สูงกว่าระดับน้ำทะเลกว่าพันสองร้อยฟุตนั้นส่งผลทำให้เกิด
อากาศหนาวเย็นตลอดปี โดยเฉพาะฤดูหนาวจะมีอากาศที่หนาวเย็นจัดและมีลมพัดแรง ใน
ฤดูฝนอากาศจะหนาวเย็นและมีฝนตก เช่นเดียวกับฤดูร้อนอากาศก็ยังไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก
ยังหนาวเย็นในตอนเช้าและกลางคืน ลักษณะอากาศเช่นนี้ทำให้การเพาะปลูกพืชเมืองหนาว
ได้ผลเต็มที่ เช่น ท้อ บ๊วย เป็นต้น

แผนที่ 1 อำเภอแม่ฟ้าหลวง

ลหภาพพม่า

สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว





การตั้งบ้านเรือนและประชากร

ลักษณะการตั้งบ้านเรือนนิยมตั้งบ้านเรือนตามสองข้างทางถนน ทั้งนี้เพราะง่ายต่อการเดินทาง และเป็นแหล่งทำมาค้าขาย ตั้งบ้านของบุคคลสำคัญ เช่น ผู้นำหมู่บ้าน คือ บ้านนายพลหลุย อี้ เกียน บ้านกำนันอุดม คำลือหรือบุตรชายนายพลด้วนและบ้านนายจำเริญ ชีวินเฉลิมโชติด้านหลังของบ้านจะเป็นภูเขาสูงและหน้าบ้านจะติดถนน ส่วนชาวบ้านทั่วไปอยู่อีกฟากหนึ่งของถนน และห่างออกไปจากหมู่บ้านก็เป็นพื้นที่ทางการเกษตร

ประชากร หมู่บ้านสันติคีรีมีประชากรจำนวน 935 คน แยกเป็นชาย 459 คน หญิง 479 คน จำนวนครัวเรือน 268 ครัวเรือน

ในหมู่บ้านประกอบด้วยประชากรที่เป็นชาติพันธุ์ต่างๆ มากมาย ประกอบด้วยชาวจีนฮ่อ ไทยใหญ่ อาข่า และลีซอ ชาวอาข่ามีจำนวนประชากรมากที่สุด ตามด้วยชาวจีนฮ่อ ไทยใหญ่ และชาวลีซอมีจำนวนน้อยที่สุด สาเหตุที่ชาวอาข่ามีจำนวนมากกว่าชาวจีนฮ่อก็เพราะชาวจีนฮ่อนิยมจ้างชาวอาข่ามาเฝ้าไร่ซึ่งมักจะมากันทั้งครอบครัวและขาดการคุมกำเนิด

การอพยพ ที่ปรากฏในหมู่บ้านสันติคีรีมีอยู่สองลักษณะคืออพยพในลักษณะชั่วคราวและลักษณะถาวร ในลักษณะชั่วคราว ได้แก่ การไปทำงานต่างถิ่น คือ ได้วัน กรุงเทพฯ และหาดใหญ่ คือไปทำงานเมื่อครบกำหนดแล้วก็กลับบ้าน ส่วนการอพยพไปอย่างถาวร ได้แก่ การไปตั้งถิ่นฐานในหมู่บ้านใกล้เคียงที่มีธรรมชาติอุดมสมบูรณ์กว่า การอพยพที่ปรากฏมากที่สุดคือการไปทำงานที่ได้วัน

มีลักษณะที่ต่างกันของชาวจีนฮ่อ คือ มีการนับถือศาสนา หรือลัทธิความเชื่อที่แตกต่างกันไป นับถือบรรพบุรุษ อิสลาม และคริสต์ ชาวจีนฮ่อที่นับถือบรรพบุรุษเป็นกลุ่มใหญ่ สัดส่วนเป็นสี่ในห้าของชาวจีนฮ่อมุสลิม ส่วนชาวจีนฮ่อที่นับถือคริสต์เดียนมีไม่ถึงสิบคน

อาชีพของชาวจีนฮ่อ ประกอบด้วยการทำเกษตรกรรม ค้าขาย และรับจ้าง การทำเกษตรกรรมได้แก่ การปลูกชา ห่อ บัวย เพื่อขาย วิธีการผลิตนั้นใช้แรงงานชาวอาข่า ชาวจีนฮ่อที่ทำเกษตรกรรมมีประมาณครึ่งหนึ่งของชาวจีนฮ่อทั้งหมด อาชีพการค้าขายหรือพาณิชย์กรรม มีประมาณสามสิบเปอร์เซ็นต์ของชาวจีนฮ่อ ส่วนอาชีพรับจ้างไปทำงานยังต่างประเทศ และรับจ้างทั่วไปมีจำนวนยี่สิบเปอร์เซ็นต์

ระดับการศึกษาของชาวจีนฮ่อ ในระดับที่เขียนและอ่านหนังสือภาษาจีนได้นั้นได้แก่ เด็ก เยาวชน และผู้อาวุโสชาย ส่วนการอ่านเขียนภาษาไทยได้ เด็กสามารถอ่านเขียนได้มากที่สุด เยาวชนส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่หก สามารถอ่านเขียนภาษาไทยได้ดี

ประวัติความเป็นมาของชาวจีนฮ่อ

การนำเสนอประวัติของชาวจีนฮ่อผู้วิจัยได้นำเสนอในลักษณะความเป็นมาตามเวลา โดยนำเสนอยุคแรกคือก่อน พ.ศ.2504 โดยนำเสนอเหตุการณ์ที่สำคัญ ต่อมาคือยุคที่สอง ตั้งแต่ พ.ศ.2504 จนถึง พ.ศ.2526 ซึ่งก็เป็นการนำเสนอเหตุการณ์ที่สำคัญเช่นเดียวกับยุคแรก และยุคปัจจุบันคือตั้งแต่ 2526 จนถึงปัจจุบัน

ประวัติความเป็นมายุคแรก (ก่อน พ.ศ.2504)

ยุคแรก คือ ยุคที่อาศัยอยู่ในประเทศจีน ความขัดแย้งทางการเมือง และเกิดการอพยพเข้ามาในประเทศไทยในปี พ.ศ.2504 ดังต่อไปนี้

ประเทศจีนนั้นปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชมานาน และมีกลุ่มชาติพันธุ์มาก โครงสร้างการปกครอง ประกอบด้วยจักรพรรดิมีอำนาจสูงสุดมีขุนนาง นักปราชญ์เป็นผู้สนับสนุน ประชาชนมีหน้าที่ในการเสียภาษี เกณฑ์ทหาร ซึ่งประกอบด้วยความขัดแย้งและการช่วงชิงอำนาจกันอยู่เสมอ ต่อมาเมื่อผู้คนได้รับการศึกษาจากตะวันตกมากขึ้น ทำให้มีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครองให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น หนึ่งในจำนวนนั้น ได้แก่ ขุนยัตเหิน ที่ได้รับการศึกษาทางด้านการแพทย์จากตะวันตกและแนวคิดแบบประชาธิปไตย ขุนยัตเหิน ได้ทำการปฏิวัติราชวงศ์ชิงซึ่งเป็นราชวงศ์สุดท้ายในระบบสมบูรณาญาสิทธิราชได้สำเร็จ จึงก่อตั้งสาธารณรัฐจีนขึ้น โดยมีขุน ยัตเหินเป็นประธานาธิบดี โดยพยายามสร้างประเทศจีนด้วยหลักการชาตินิยมโดยยกเอาเชื้อชาติฮั่น และประเพณีวัฒนธรรมจีน

จุดอ่อนของระบบสาธารณรัฐ คือ นายพลที่อยู่ประจำมณฑลต่างๆ มีอิสระในการปกครองมณฑลของตนเอง ทำให้นายพลแต่ละมณฑลมีอำนาจมากขึ้นในการเก็บภาษีและได้จัดพิมพ์เงินขึ้นมาใช้เอง ทำให้ ประชาชนเดือดร้อน ทำให้เกิดพรรคคอมมิวนิสต์จีน ภายใต้การนำของเหมาเจ๋อตุง และสามารถแสวงหาสมาชิกพรรคได้มากขึ้นเรื่อยๆ

ต่อมาทหารญี่ปุ่นได้บุกยึดประเทศจีน ทางด้านเจียงไคเช็ค ก็ได้จับมือ เหมาเจ๋อตุงชั่วคราว เพื่อขับไล่ทหารญี่ปุ่นออกไป เมื่อสงครามเสร็จสิ้น ก็หันมาทำสงครามกลางเมืองกันต่อ แต่กองทัพของเหมา เจ๋อตุงได้เข้มแข็งและมีสมาชิกพรรคมากขึ้นจนสามารถขับไล่กองทัพของเจียงไคเช็คไปยังเกาะไต้หวัน และส่วนหนึ่งได้ถอยร่นไปทางญูนานและเข้าสู่ประเทศพม่า กองทัพดังกล่าวพยายามที่จะเข้าไปช่วงชิงอำนาจคืน โดยการสนับสนุนยุทธโศกณ์จากสหรัฐอเมริกา ได้พยายามก่อการอยู่หลายครั้ง แต่ไม่ประสบความสำเร็จ เงื่อนไขที่สำคัญที่ไม่สำเร็จ

ได้แก่ประชาชนชาวจีนไม่ได้ให้ความร่วมมือ ทำให้กองทัพต้องถอยไปอยู่ที่ประเทศพม่า กองทัพนี้ประกอบด้วยทหารและพลเรือนที่ไม่เห็นด้วยกับอุดมการณ์แบบคอมมิวนิสต์ซึ่งคนจำนวนมากนี้ต้องใช้เงินตราจำนวนมากในการเลี้ยงดู การปลูกฝิ่น และผลิตเฮโรอีนจึงเป็นทางออกที่สำคัญของกองทัพนี้

ต่อมากองทัพนี้ได้ร่วมมือกับชาวไทยใหญ่ในขบวนการกู้ชาติไทยใหญ่ และได้ค้ายาเสพติดมากขึ้นจนทางการพม่าต้องทำการปราบปรามและได้ยึดยุทธโปกรณ์ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสหรัฐ ทางทหารพม่าจึงนำเอาอาวุธนี้ไปฟ้องสหประชาชาติ ทำให้สหประชาชาติได้ดำเนินการขณย้ายคนกลับไปได้วันและอีกส่วนหนึ่งได้อพยพเข้ามาในประเทศไทย

การติดต่อเข้าประเทศไทยได้อาศัยการประสานงานจากสหรัฐเพื่อจะหยุดยั้งการแพร่ขยายตัวของคอมมิวนิสต์ในอินโดจีน และหน่วยงานทางทหารของประเทศไทยได้มาร่วมเจรจาให้มาอาศัยในบริเวณชายแดนไทยในปี พ.ศ.2504

กองทัพกลุ่มนี้เองซึ่งประกอบด้วยทหารและพลเรือนซึ่งทางรัฐบาลไทยประชาชนไทยและสื่อมวลชนต่างๆ เรียกว่าชาวจีนฮ่อ และผู้วิจัยก็ใช้คำนิยามคำว่าชาวจีนฮ่อจากนิยามเหล่านี้

ประวัติความเป็นมายุคที่ 2 (2504-2526)

ยุคที่สองคือตั้งแต่การเริ่มตั้งถิ่นฐานและเหตุการณ์สำคัญที่เปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

จุดประสงค์ของการเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยมีอยู่สองประการ คือเป็นรัฐกันชนระหว่างประเทศพม่าและการหยุดยั้งกำลังของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ซึ่งนโยบายของรัฐในยุคนั้นมีนโยบายที่ไปในแนวทางเดียวกับอเมริกา คือต่อต้านคอมมิวนิสต์

การแสวงหาพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่มีความสำคัญทางทหารและสอดคล้องกับความต้องการด้านพึงสุย พื้นที่ที่ได้จึงเป็นพื้นที่ที่มีภูเขาโอบล้อม สันเขามีความคดเคี้ยวเหมือนดั่งมังกร และมีน้ำไหลผ่านในบริเวณข้างหมู่บ้าน ถือเป็นชัยภูมิที่ดีมีความสอดคล้องกับทหารคือเป็นพื้นที่สูงสามารถสังเกตการณ์ทางด้านฝั่งไทยได้ตลอดเวลา

พื้นที่ที่ใช้ในการตั้งถิ่นฐานนั้นเป็นที่อยู่ของชาวลีซอมาก่อน เมื่อชาวจีนฮ่อมาอยู่ด้วยจึงอพยพไปอยู่ที่อื่น คือ ที่บ้านเฮโก ห่างจากบ้านสันติคีรีไปทางด้านเหนือประมาณสิบ กิโลเมตร เนื่องจากชาวลีซอต้องการอยู่อย่างเป็นอิสระ

เมื่ออาศัยไปได้ระยะหนึ่งกองกำลังดังกล่าวขาดวินัย ทำให้เกิดการปล้นชาวบ้านที่เป็นคนไทย คุ่มครองขบวนผืน นายพลด้วนจึงจัดกองทัพใหม่ให้มีวินัยมากขึ้นโดยให้สวัสดิการกับทหาร และให้สังกัดกับนายพลด้วนเพียงคนเดียว

การที่มีกองทหารจำนวนมาก จำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมากในการเลี้ยงดู ดังนั้นผืนและเฮโรอินจึงเป็นทางออกสำหรับการเลี้ยงทหาร และทหารเหล่านั้นก็มีความจำเป็นในการเลี้ยงดูครอบครัวที่เป็นพลเรือนอพยพมากับกองทัพด้วย

ในปี พ.ศ. 2513 ทางรัฐบาลไทยได้เจรจาครั้งสุดท้ายกับไต้หวัน เนื่องจากทางไต้หวันไม่ได้ยอมรับชาวจีนฮ่อเป็นพลเมืองไต้หวัน ทางรัฐบาลจึงได้มีนโยบายปลดอาวุธ จัดการที่อยู่อาศัยไว้ในเขตอิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้แก่ ดอยหลวง ดอยยาว ดอยผาหม่น หมู่บ้านแม่แอบและหมู่บ้านผาดั้งซึ่งเป็นไปตามนโยบายการหยุดยั้งการขยายตัวของพรรคคอมมิวนิสต์ในเอเชีย จนในที่สุดชาวจีนฮ่อก็สามารถไปตั้งถิ่นฐานอิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์ไทยสำเร็จ ด้วยการต่อสู้ ชาวจีนฮ่อส่วนหนึ่งได้แก่นายพลด้วนและลูกน้องส่วนหนึ่งได้บัญชาการและได้อาศัยอยู่ที่บ้านสันติคีรีเป็นการถาวร ต่อมาในหมู่บ้านสันติคีรีก็มีการจัดการเรียนการสอนภาษาจีน โดยได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลไต้หวันสร้างอาคารสถานที่หลักสูตรการสอน และบุคลากรจากไต้หวันมีการรับนักเรียนประจำคืออาศัยอยู่ในโรงเรียนเลย มีนักเรียนจากทั่วประเทศมาเรียนที่นี่และมีชื่อเสียงในการเรียนภาษาจีน โดยได้ดำเนินการเป็นเวลาหลายปี การดำเนินการสอนภาษาจีนนั้น ทางรัฐบาลไทยมองว่า ขัดกับความมั่นคงของชาติที่บุคคลที่มาอาศัยในประเทศไทยต้องเรียนภาษาไทย จึงได้ทำการยึดโรงเรียนสอนภาษาจีนเพราะเป็นการละเมิดเอกราชและอธิปไตยของชาติไทย

ในปี พ.ศ. 2521 มีมติคณะรัฐมนตรีจะให้สัญชาติเร่งด่วนชาวจีนฮ่อโดยมีเงื่อนไขอยู่สองประการ คือหนึ่งผู้ที่ช่วยรัฐบาลปราบปรามคอมมิวนิสต์ สองคือผู้มีอาชีพเป็นหลักแหล่งไม่เป็นภัยต่อความมั่นคงและอาศัยมานานเกินเก้าปี ซึ่งมติคณะรัฐมนตรีนั้นได้ผ่านการประสานงานระหว่างนายพลด้วนกับพลเอกเกรียงศักดิ์ ชมะนันทน์ นายกรัฐมนตรี

ต่อมานายพลด้วนก็รับปากที่จะไปปราบปรามคอมมิวนิสต์ที่เขาคือ เขาย่า โดยทำตามนโยบายของรัฐบาล อย่างไรก็ตามก่อนที่การปราบปรามคอมมิวนิสต์ที่เขาคือจะเริ่มขึ้น นายพลด้วนก็ได้เสียชีวิตก่อนที่จะได้ทำตามนโยบายนี้ การเสียชีวิตของนายพลด้วน มีการทำพิธีศพที่ยิ่งใหญ่มากได้มีการว่าจ้างผู้มีความรู้ด้านฝังศพ หรือฮวงจุ้ย มาหาที่ฝังศพที่ดีเพื่อส่งผลดีถึงลูกหลานบ้านสันติคีรี ซึ่งก็ได้ในบริเวณป่าที่อยู่บริเวณหลังหมู่บ้านที่มีลักษณะโอบล้อม

ด้วยภูเขาและหลังของฮวงซู่ยได้หันออกไปหน้าหมู่บ้าน หลังของภูเขาแสดงถึงความมั่นคงและการคุ้มภัยให้กับลูกหลานชาวสันติคีรี

หลังจากฝั่งศพนายพลต้วนเสร็จแล้ว ได้แต่งตั้งผู้นำคนใหม่ที่มีความอาวุโสโดยการยอมรับของรัฐบาลไทย คือ นายพลหลุย อี้ เกียน การขึ้นดำรงตำแหน่งผู้นำของเขาทำให้สวัสดิการทหารสมัยนายพลต้วนนั้นถูกตัด และมีการผูกขาดสินค้าจำเป็นบางอย่างไว้ที่ผู้นำทำให้เกิดการยึดอำนาจโดยทหารคนสนิทของนายพลต้วนชื่อ หยาง เหวย กัง แต่ไม่สำเร็จ หยาง เหวย กัง จึงออกจากหมู่บ้านพร้อมลูกน้องจำนวนหนึ่งหนีมายังดอยกลาง และทหารกลุ่มนี้เองมีบทบาทมากในการปราบปรามคอมมิวนิสต์ที่เขาชื่อ เขาย่า โดยการรบในบริเวณพื้นที่สูงเป็นศักยภาพโดยตรงของทหารกลุ่มนี้ เมื่อภารกิจเสร็จสิ้นทหารกลุ่มนี้และอาสาสมัครไปรบก็ได้รับความช่วยเหลือเป็นเงินจากรัฐบาลไทย

ชุมชนหมู่บ้านในยุคนี้จึงเป็นสังคมปิด มีการกั้นอาณาเขตอย่างแน่นหนา มีทหารเฝ้าอยู่ตลอดเวลา ไม่มีคนไทยคนไหนสามารถเข้ามาในชุมชนนี้ได้ ยกเว้นนายทหารในระดับสูงเท่านั้นที่สามารถเข้ามาในบริเวณนี้ได้ ยุคนี้จึงเป็นยุคก่อร่างสร้างตัวภายใต้เงื่อนไข คือ นโยบายของรัฐที่จะใช้ประโยชน์ทางการเมือง โอกาสในการต่อรองจึงเป็นทางอ้อมรอดทางเดียวที่ชาวจีนฮ่อใช้เพื่อให้สามารถตั้งถิ่นฐานถาวรในประเทศไทย ยุคนี้จึงเป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด

ประวัติความเป็นมายุคที่สาม (2526-ปัจจุบัน)

ยุคที่สาม เป็นยุคของการผสมกลมกลืนเพื่อให้กลายมาเป็นคนไทยโดยสมบูรณ์หลังจากที่ได้รับสัญชาติไทยแล้ว วิธีการของรัฐคือ การให้การศึกษา การสร้างการคมนาคมติดต่อกันคือการสร้างถนน การสร้างอาชีพ การสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพของชาติ

หลังจากที่ทางรัฐบาลได้ยึดโรงเรียนจีนแล้ว ก็ให้มีการเรียนการสอนภาษาไทยแทนการเรียนภาษาจีน โดยมีโรงเรียนสอนตั้งแต่ชั้นประถมปีที่หนึ่งถึงปีที่หก ในระยะแรกได้นำครูที่เป็นทหารมาสอน ต่อมาได้โอนโรงเรียนให้กับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการจัดการศึกษา ต่อมากรมสามัญศึกษาก็ได้เริ่มเปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่หนึ่ง ถึงมัธยมศึกษาปีที่สาม ตามนโยบายของรัฐบาล

วัดสันติคีรีเป็นวัดนิกายธรรมยุติ ได้มาตั้งในหมู่บ้านสันติคีรีเพื่อทำหน้าที่ผสมกลมกลืนทางด้านความเชื่อทางศาสนาซึ่งมีความใกล้เคียงกันกล่าวคือ ชาวจีนฮ่อจะนับถือพุทธ

ศาสนานิกายมหายานนับถือเจ้าแม่กวนอิม การยอมรับพุทธศาสนาเถรวาทนั้นก็ถือว่าสามารถผสมกลมกลืนเข้ามาได้มาก

การผสมกลมกลืนโดยให้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมให้มีการกลืนกลายมาเป็นคนไทยอย่างสมบูรณ์ รัฐบาลใช้วิธีการเปลี่ยนจากสังคมปิดที่ไม่มีผู้ใดเข้าไปได้ ก็กลายมาเป็นสังคมเปิดที่คนทั่วไปสามารถเข้าไปได้โดยง่าย ด้วยวิธีการสร้างถนนที่มีความสะดวกสบาย ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมเอาวัฒนธรรมภายนอก

รัฐบาลได้ส่งเสริมการท่องเที่ยวในหมู่บ้านสันติคีรี โดยมีการประชาสัมพันธ์จุดเด่นในเรื่องวัฒนธรรมจีนเช่นการชิมชา อาหารชาวยุณาน ชมดอกซากุระ เป็นต้น นโยบายนี้เพื่อที่ต้องการให้มีการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมโดยมีคนพื้นราบ และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศขึ้นไปเที่ยว

จากการดำเนินงานของรัฐบาลทั้งการนำถนนขึ้นไป การส่งเสริมการท่องเที่ยว การให้การศึกษา เพื่อที่จะผสมกลมกลืนให้กลายมาเป็นคนไทยนั้น ผู้วิจัยไม่แน่ใจว่ากลไกต่างๆ เหล่านี้ของรัฐจะมีความสามารถในการผสมกลมกลืนกันหรือไม่ เพราะเมื่อเข้าไปในชุมชนสันติคีรีก็จะพบเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมหลายอย่างที่ยังคงอยู่อย่างเหนียวแน่น คือ การใช้ภาษาจีนในชีวิตประจำวันเช่น การพูดภาษาจีน การตั้งใจเรียนภาษาจีน สถาปัตยกรรมแบบจีน การนิยมภาพยนตร์และละครโทรทัศน์จีน นิยมเคเบิลทีวีที่แพร่ภาพโทรทัศน์ช่องของไต้หวัน การนิยมไต้หวัน ประเพณีพิธีกรรมแบบจีนที่ยังสืบทอดของเดิม เมื่อเข้าไปในชุมชนก็จะพบว่าเป็นอีกชุมชนหนึ่งคือชุมชนจีนซึ่งยังคงดำรงอยู่จนถึงขณะนี้

ความเป็นจีนที่ยังหลงเหลือและเป็นไปทางอนุรักษ์นิยมนี้ต้องมีการผลิตซ้ำเพื่อให้วัฒนธรรมของตนเองยังคงอยู่ โดยวัฒนธรรมนั้นรวมไปถึงประเพณี เอกลักษณ์ และระบบความคิด ความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน

ยุคนี้จึงเป็นการผสมกลมกลืน ทางวัฒนธรรมที่พยายามทำให้จีนเป็นไทยแต่ความแข็งแกร่งของท้องถิ่นในการดำรงความเป็นวัฒนธรรมจีน ยังคงดำรงอยู่เช่นนี้เป็นการยืนยันว่าชุมชนต้องมีความเข้มแข็งและกำหนดทิศทางของตนเอง